

In dit document zijn 'veelgestelde vragen' opgenomen over het Hygiëneprotocol Ringrot, opgesteld onder regie van de PCC. De antwoorden belichten het doel van het protocol, de voorwaarden, de doelgroepen, het toezicht op het protocol en de relatie tussen het protocol en wettelijke eisen met betrekking tot bijvoorbeeld het snijden van pootgoed.

Inhoudsopgave

1. [Wat is het Hygiëneprotocol Ringrot?](#)
2. [Van wie is het protocol?](#)
3. [Voor wie is het protocol bedoeld?](#)
4. [Wat is mijn voordeel als ik deelneem aan het protocol?](#)
5. [Is mijn aanmelding ook zichtbaar voor derden? Zo ja, waar?](#)
6. [Aan welke eisen moet ik voldoen, de richtlijnen van het protocol?](#)
7. [Wie is belast met controle en certificering?](#)
8. [Wat is een 'centrale bewerker'?](#)
9. [Kan een ATR-teler ook meedoen?](#)
10. [Wat kost deelname aan het protocol?](#)
11. [Hoe kan ik me aanmelden en tot wanneer?](#)
12. [Wat gebeurt er na aanmelding?](#)
13. [Kan ik me ook weer afmelden? Krijg ik dan een deel van de jaarkosten terug?](#)
14. [Ik heb me aangemeld, maar voldoe niet \(meer\) aan het protocol. Wat gebeurt er dan?](#)
15. [Waar kan ik bezwaar aantekenen tegen de beslissing tot \(niet\) kritieke tekortkoming of intrekking van mijn erkenning?](#)
16. [Waar kan ik bezwaar aantekenen tegen de richtlijnen in het protocol?](#)
17. [Welke beperkingen gelden voor het snijden van pootgoed?](#)
18. [Wat zijn de gevolgen van het snijden van uitgangsmateriaal voor een pootgoedteler?](#)
19. [Mag ik als pootgoedteler voor derden uitgangsmateriaal snijden?](#)
20. [Mag ik als pootgoedteler voor derden pootgoed en consumptie opslaan?](#)
21. [Mag ik eigen geteeld pootgoed op het eigen bedrijf snijden en uitplanten voor consumptieteelt?](#)
22. [Mag ik onder een ander telernummer gesneden uitgangsmateriaal gebruiken voor consumptie- of zetmeelteelt?](#)
23. [Mag een ATR-teler gesneden pootgoed, eigen of aangekocht, op het eigen bedrijf uitplanten voor consumptieteelt?](#)
24. [Wat is voor mij de toegevoegde waarde als ik de volgorde van alle handelingen registreer terwijl ik geen diensten voor derden uitvoer?](#)
25. [Waarom hoeft een transportbedrijf maar 1 keer per week de wagen te ontsmetten? Dit is toch een groot risico?](#)
26. [Welke eisen gelden voor de loonwerker t.a.v. ontsmetten van machines?](#)
27. [Hoe kan ik mijn kisten het beste schoon maken/ontsmetten?](#)
28. [Waarom is het Hygiëneprotocol Ringrot niet geïntegreerd in het GlobalGap-systeem en/of VVAK-certificering?](#)
29. [Hygiëneprotocol en bruin-/ringrotonderzoek op buitenlands materiaal?](#)

1 Wat is het Hygiëneprotocol Ringrot?

Het protocol bevat richtlijnen om het risico op verspreiding van en besmetting met Ringrot te minimaliseren. De richtlijnen kennen 'harde eisen' en 'aanbevelingen'. Het protocol is een initiatief van de PCC, Pootgoed Contact Commissie, een samenwerkingsverband van NAO en LTO. Bewerkers, Transporteurs, NVWA en NAK zijn ook betrokken bij de ontwikkeling van het protocol. Uitgebreide informatie is te vinden op de website van de [NAO](#) onder 'Erkenning – [PCC Hygiëneprotocol Ringrot](#)' en de [NAK](#) bij *Aardappelen* - '[Hygiëneprotocol Ringrot](#)'.

2 Van wie is het protocol?

Het 'intellectueel eigendom' van het protocol is in handen van de PCC. De 'werkgroep Hygiëneprotocol' draagt zorg voor de inhoudelijke aspecten van het protocol, de richtlijnen.

3 Voor wie is het protocol bedoeld?

Tot de doelgroep behoren alle bedrijven die betrokken zijn bij productie, bewerking en handel in pootgoed voor handelsdoeleinden.

4 Wat is mijn voordeel als ik deelneem aan het protocol?

Met deelname aan het protocol laat u zien dat u serieus werk maakt van bedrijfshygiëne en verkleining van besmettingsrisico's. Hiermee voldoet u aan eisen en verwachtingen van afnemers. PotatoPol verlaagt het eigen risico voor deelnemers aan het protocol. Door (vrijwillige) deelname aan dit protocol voorkomt de sector dat de overheid maatregelen met een officieel kader oplegt.

5 Is mijn aanmelding ook zichtbaar voor derden? Zo ja, waar?

Pootgoedteler: aanmelding is alleen zichtbaar op het NAK-Loket, dus alleen voor uzelf, de keurmeester van de NAK en het gemachtigde handelshuis.

Categorie 1: zelfstandig pootgoedteler of deelnemers die samenwerken

Categorie 2: pootgoedteler die ook diensten voor derden uitvoert

Centrale bewerker: is zichtbaar, mits erkend, op de website van de NAO; daarnaast krijgt dit bedrijf een certificaat van de beheerder van het protocol, de PCC. Categorie 3.

6 Aan welke eisen moet ik voldoen (de richtlijnen van het protocol)?

De richtlijnen voor telers en centrale bewerkers staan op de website van de [NAO](#) onder 'Erkenning – [PCC Hygiëneprotocol Ringrot](#)' en de [NAK](#) onder 'Aardappelen' - '[Hygiëneprotocol Ringrot](#)'.

De richtlijnen voor handelaren en transporteurs staan op de website van de [NAO](#) onder 'Erkenning – [PCC Hygiëneprotocol Ringrot](#)'.

7 Wie is belast met controle en certificering?

De NAK houdt het toezicht op bedrijven van pootgoedtelers en centrale bewerkers en legt eventueel sancties op als niet voldaan wordt aan de eisen. Certificering van wasplaatsen, transporteurs en handelaren vindt plaats door de NAO. De gecertificeerde bedrijven staan vermeld op de website van de [NAO](#) onder 'Erkenning'.

8 Wat is een centrale bewerker?

Volgens de definitie in het protocol is dit een bedrijf dat “*partijen poot aardappelen van derden sorteert, opslaat, verpakt, en/of een andere bewerking aan poot aardappelen uitvoert.*” In de regel zijn dit bedrijven die bewerking voor derden als hoofdactiviteit hebben. Zie de lijst erkende bewerkers op de website van de [NAO](#). Deze bedrijven worden apart bezocht voor het toezicht op de protocoleisen. Van deze bedrijven is de status ‘Erkend’ niet alleen zichtbaar op de website van de NAO maar ook met een (fysiek) certificaat.

Pootgoedtelers die voor derden sorteren en/of opslaan, hoeven zich niet als centrale bewerker aan te melden. Zij moeten zich wel in het aangifteprogramma op het NAK-Loket opgeven voor het Hygiëneprotocol en kunnen volstaan met een opgave als ‘*pootgoedteler die ook diensten voor derden uitvoert.*’ Voor hen gelden echter wel dezelfde eisen als voor een centrale bewerker. Zij mogen zich wel aanmelden als centrale bewerker, bijvoorbeeld omdat zij zichtbaar willen zijn op de lijst met NAO-erkende centrale bewerkers of een fysiek certificaat op prijs stellen. Aanmelding als centrale bewerker is mogelijk via nak@nak.nl.

9 Kan een ATR-teler ook meedoen?

De productie van ATR-pootgoed valt (op dit moment) buiten het protocol, omdat dit pootgoed niet verhandeld wordt. ATR-telers kunnen zich wel aanmelden voor deelname, maar het Hygiëneprotocol is bedoeld voor alle schakels in de keten die betrokken zijn bij de productie van pootgoed dat bedoeld is voor het handelsverkeer.

Wel kan een ATR-teler (onderdelen van) het Hygiëneprotocol zoveel mogelijk naleven en als afnemer van pootgoed eisen dat het handelshuis en/of pootgoed leverancier deelneemt aan het Hygiëneprotocol. Ook eisen sommige opslaglocaties deelname aan het Hygiëneprotocol.

10 Wat kost deelname aan het protocol?

Voor pootgoedtelers: €125. Voor Centrale bewerkers: €425

11 Hoe kan ik me aanmelden en tot wanneer?

Aanmelden is mogelijk via het aangifteprogramma op het NAK-Loket. Dat kan tot de sluitingsdatum van de aangifte, ook als u de aangifte al definitief heeft gemaakt.

Na sluitingsdatum van de aangifte kan de aanmelding alleen nog schriftelijk of via e-mail nak@nak.nl worden doorgegeven. De acceptatie van een late aanmelding wordt beoordeeld door de NAK-keurmeester. De aanmelding als centrale bewerker loopt ook via nak@nak.nl.

12 Wat gebeurt er na aanmelding?

Pootgoedteler: de vaste keurmeester van het bedrijf is op de hoogte van de aanmelding voor deelname aan het protocol. Tijdens het seizoen zal hij actief de ‘oog en oor functie’ uitoefenen, op basis van de richtlijnen van het protocol. De NAK voert een strakke regie op de controlebezoeken: uiterlijk 15 juli is met 20% van de telers de aandachtspuntenlijst ingevuld, per 15 oktober is dat 40%, per 1 januari 70% en uiterlijk 1 april met alle telers.

Centrale bewerker: een senior keurmeester van de NAK neemt contact op voor een afspraak.

13 Kan ik me ook weer afmelden? Krijg ik dan een deel van de jaarkosten terug?

Tot de sluitingsdatum van de aangifte kunt u een aanmelding, via het aangifteprogramma op het NAK-Loket, weer ongedaan maken. Een afmelding via [e-mail](mailto:nak@nak.nl) na sluiting van de aangifte geeft geen recht op teruggave van de betaalde kosten.

14 Ik heb me aangemeld, maar voldoe niet (meer) aan het protocol. Wat gebeurt er dan?

De PCC heeft de richtlijnen in het protocol verdeeld in kritiek en niet kritiek, waarbij de verplichte elementen in beginsel kritiek zijn. Met ingang van seizoen 2017/2018 is bij het niet voldoen aan de richtlijnen van het protocol een sanctiebeleid van toepassing. Het sanctiebeleid staat beschreven in het document '[Introductie PCC Hygiëneprotocol Ringrot](#)'.

15 Waar kan ik bezwaar aantekenen tegen de beslissing tot (niet) kritieke tekortkoming of intrekking van mijn erkenning?

Een teler kan via [e-mail](#) schriftelijk bezwaar maken tegen het besluit bij de NAK. De teler wordt uitgenodigd voor een hoorzitting, waarbij de Manager Operations en Jurist van de NAK aanwezig zijn. Zij geven de directie van de NAK een advies. De directeur van de NAK neemt een besluit.

16 Waar kan ik bezwaar aantekenen tegen de richtlijnen in het protocol?

Dit kan bij het secretariaat van de PCC : van Stolkweg 31, Postbus 84102, 2508 AC Den Haag.

17 Welke beperkingen gelden voor het snijden van pootgoed?

Op drie plaatsen zijn beperkingen voor het snijden van pootgoed geformuleerd:

1. *Regelgeving NAK* → Geen aangifte mogelijk van percelen met gesneden pootgoed, inclusief ATR-teelt.
2. *Regelgeving EZ* → Het snijden van pootgoed voor de pootgoedteelt is verboden, inclusief ATR. En op pootgoedbedrijven is ook het snijden van pootgoed en het gebruik hiervan voor consumptie- en zetmeelteelt verboden, tenzij dit plaatsvindt in een volledig gescheiden bedrijfsvoering (locatie, machines, opslag). Op een ATR-bedrijf is het toegestaan om gesneden pootgoed voor de consumptie- en zetmeelteelt te gebruiken.
3. *Het Hygiëneprotocol* → Een pootgoedteler gebruikt geen gesneden pootgoed, ook niet voor consumptie-/zetmeelteelt. Voor consumptie/zetmeel is dit wel toegestaan als dat in een volledig gescheiden bedrijfsvoering plaatsvindt. [Voor ATR zie vraag 23](#).

18 Wat zijn de gevolgen van het snijden van uitgangsmateriaal voor een pootgoedteler?

1. *Regelgeving NAK* → Pootgoedpercelen met gesneden pootgoed worden niet voor NAK keuring geaccepteerd. Als na aangifte blijkt dat er gesneden pootgoed is gebruikt, wordt het perceel afgekeurd.
2. *Regelgeving EZ* → De teler heeft de EZ regelgeving overtreden. De NAK meldt de geconstateerde afwijkingen aan de NVWA. Gebruik van gesneden pootgoed voor consumptie-/zetmeelteelt op een pootgoedbedrijf resulteert in een verzwaarde toetsing van het pootgoed volgens de richtlijnen van de NVWA. Dit geldt niet voor de combinatie van ATR en consumptie-/ zetmeelteelt.
3. *Het Hygiëneprotocol* → Door het snijden van uitgangsmateriaal t.b.v. poot aardappel- en/of consumptie-/zetmeelteelt voldoet het bedrijf niet meer aan het Hygiëneprotocol. Dit is een kritieke tekortkoming. Het sanctiebeleid wordt beschreven in het document [Introductie PCC Hygiëneprotocol Ringrot](#). Het snijden van uitgangsmateriaal op een ATR-bedrijf is formeel geen overtreding van het Hygiëneprotocol, omdat ATR-teelt buiten de reikwijdte van het protocol valt.

19 Mag ik als pootgoedteler voor derden uitgangsmateriaal snijden?

Pootgoed snijden voor derden is alleen mogelijk op een aparte bedrijfslocatie, met opslag en machinegebruik volledig gescheiden van de pootgoedlocatie. Als aan die voorwaarde niet voldaan wordt is dit een kritieke tekortkoming, het pootgoed valt dan tevens onder de regels voor de verzwaarde toetsing (NVWA).

20 Mag ik als pootgoedteler voor derden pootgoed en consumptie opslaan?

Pootgoed en consumptie van derden, al dan niet gesneden, opslaan is mogelijk. Consumptie moet in aparte kisten aangeleverd en opgeslagen worden. Kisten gebruikt voor consumptie mogen dan niet meer voor pootgoed gebruikt worden.

21 Mag ik eigen geteeld pootgoed op het eigen bedrijf snijden en uitplanten voor consumptieteelt?

Nee, dat mag niet. [Zie voor ATR vraag 23.](#)

22 Mag ik onder een ander telernummer gesneden uitgangsmateriaal gebruiken voor consumptie- of zetmeelteelt?

Ja, dat is mogelijk. Mits de bedrijfsvoering (machinegebruik, opslag e.d.) aantoonbaar volledig gescheiden is van de pootgoedproductie.

23 Mag een ATR-teler gesneden pootgoed, eigen of aangekocht, op het eigen bedrijf uitplanten voor consumptie-/zetmeelteelt?

Ja, dat mag. ATR-teelt valt niet binnen de reikwijdte van het Hygiëneprotocol. Gebruik van gesneden pootgoed heeft geen consequenties met betrekking tot verzwaarde toetsing (EZ-regelgeving).

24 Wat is voor mij de toegevoegde waarde als ik de volgorde van alle handelingen registreer als ik geen diensten voor derden uitvoer?

Een registratie van teelthandelingen is noodzakelijk bij een eventueel traceringsonderzoek naar de bron van een besmetting. Hiermee is niet alleen een gerichte opsporing mogelijk, maar ook een gerichte afbakening van risicopartijen in besmette en waarschijnlijk besmette partijen. Dit voorkomt onnodig traceringsonderzoek en de gevolgen van een vondst kunnen beperkt blijven.

25 Waarom hoeft een transportbedrijf maar 1 keer per week de wagen te ontsmetten? Dat is toch een groot risico?

De geldigheid van de ontsmetting is maximaal 7 dagen, mits er in die periode alleen pootgoed vervoerd is. Dit is een onderdeel van de voorwaarden van het protocol. Het risico op een besmetting via een transportmiddel is hierdoor minimaal. Een verplichte ontsmetting na elke vracht zou niet alleen logistiek ingrijpend zijn, maar de kosten zouden niet in verhouding staan tot de meerwaarde. Bij vrachtwagens van niet erkende bedrijven, vooral buitenlandse, is de geldigheid één dag. De datum van verloop van de geldigheid staat op de treksluiting. De datum van wassen en ontsmetten staat ook op de wasbrief die vervoerders bij zich hebben.

26 Welke eisen gelden voor de loonwerker t.a.v. ontsmetten van machines?

De vereniging van loonwerkers, Cumula, adviseert haar leden dringend machines te reinigen bij wisseling van bedrijven. Telers die gebruik maken van loonwerkers moeten goed toezien op naleving hiervan.

27 Hoe kan ik mijn kisten het beste schoon maken/ontsmetten?

Informatie over toegelaten ontsmettingsmiddelen is te vinden op de website van de [NAO](#) en [NVWA](#). Volg bij toepassing de gebruiksvoorschriften. Voor maximale effectiviteit van ontsmettingsmiddelen is een goede reiniging van kisten, aangekoekte grond e.d., belangrijk.

28 Waarom is het Hygiëneprotocol Ringrot niet geïntegreerd in het GlobalGap-systeem en/of VVAK-certificering?

Tijdens het opzetten van het Hygiëneprotocol is binnen de sector gesproken over opties voor integratie met bestaande systemen/certificering, waaronder GlobalGap en VVAK. Voor deze oplossing is (in eerste instantie) niet gekozen door de PCC, omdat veel telers niet met de GlobalGap meedoen of niet aan de VVAK. Deze telers zouden dan voor extra kosten komen te staan, die aanzienlijk hoger liggen dan de €125 waarvoor de NAK het kan doen.

Daarnaast gaat het bij GlobalGap/VVAK om een administratieve controle. De NAK komt veel vaker op de bedrijven en heeft daarmee de oog en oor functie die GlobalGap/VVAK missen. Het Hygiëneprotocol mag niet ondergeschoven raken door andere certificeringen.

Een tweede overweging om het, voorlopig, op deze manier te doen is dat inbouw van de Protocol-eisen in GlobalGap een tijdrovende procedure zou worden, omdat deze nationale 'module' er niet zomaar even door de GlobalGap organisatie ingeschoven kan worden. Daarnaast wil de sector snel voortgang maken met de implementatie van het protocol.

29 Hygiëneprotocol en bruin-/ringrotonderzoek op buitenlands materiaal?

Bruin-/ringrotonderzoek van buitenlands materiaal kunnen om 2 redenen uitgevoerd worden:

1. U wilt buitenlands pootgoed uitplanten (paragraaf 1.2.4, protocol voor Pootgoedtelers)

- Bemonstering dient plaats te vinden door een NAK keurmeester.
- Onderzoek en bemonstering voor het uitpoten.
- Er wordt per herkomst een monster van 200 knollen genomen en onderzocht. Herkomst: partijnummer (=buitenlandse teler + perceelnummer).
- U kunt de opdrachtbevestiging '*Bemonstering importpartijen poot aardappelen op bruinrot/ringrot*' aanvragen bij de Klantenservice nak@nak.nl.
- De uitslag kan ook gebruikt worden voor de verzekering bij PotatoPol. Twee keer onderzoeken is niet nodig.
- De eis voor toetsing geldt niet voor buitenlandse miniknollen (Hygiëneprotocol en PotatoPol).

2. U wilt buitenlands pootgoed bewerken en verder afzetten/certificeren

(paragraaf 1.4.2, protocol voor Pootgoedtelers; 1.4.3, protocol Centrale bewerkers)

- Bemonstering kan door de handel zelf gedaan worden, 200 knollen/monster/partij.
- Wel vooraf labels aanvragen. De opdrachtbevestiging '*Vrijwillig onderzoek bruin-/ringrot*' kan bij onze Klantenservice worden aangevraagd nak@nak.nl.
- Indien u de partij niet laat onderzoeken, dan moet u alle bedrijfsapparatuur waarmee de partij in contact is geweest reinigen en ontsmetten. Laten onderzoeken is een dringend advies.